اختر

مطبعه و اداره خانهٔ ﴿ اختر ﴾ در خان والده در دائرهٔ مخصوصه است درکارهای متعلق باداره به آقا محمد طاهر رجوع میشود ٠

اسامیٔ وکلای کرام در ممالك دور و نزدیك کاهی درصفحهٔ آخرین نکاشته خواهد شد ٠

روزچهارشنبه ٥ جمادی‌الاخر سنه ۱۲۹۸
۲۲ نیسان رومی و ٤ ماه مهٔ ۱۸۸۱

﴿ تعرفهٔ بدلات سالیانه ﴾

دارالسعادهٔ اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیکر ممالك محروسهٔ عثمانیه ۷۵ قروش صاغ
ممالك محروسهٔ ایران ۲۵ قران
ممالك هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالك روس وقفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالك اروپ و عربستان ۲۵ فرانك
یك نسخه ٦۰ پاره است
اجرت پوست همه جابعهدهٔ اداره است ٠

﴿ این نامه ازهر کونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیك و علم و ادب و دیکر منافع عامه سخن می کوید ٠ هفتهٔ یکبار طبع میشود ٠ اوراق ﴾
﴿ و نوشتجات سود مند را بامتنان می پذیرد ٠ درنوشتن کاغذهایی که ازخارج میرسد اداره آزاداست ٠ کاغذی را که نوشته نمی شود ﴾
﴿ صاحبش نباید استرداد بکند ٠ کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهدشد ٠ ﴾

تلکرافها

﴿ از پاریس ۲۷ جمادی الاولی ﴾ از جانب حکومت فرانسه برای کرفتن جلوحرکات اختلال آمیز قرارداده شده است که ٠ مقدارکافی از لشکر فرانسه بقطعهٔ جزایر فرستاده شود ٠

﴿ از بونه ایضا ﴾ دیروز قلعهٔ جزیرهٔ (طبرق) ازجانب لشکر فرانسه بتوپ کرفته شده قلعهٔ مذکور بالتمام خراب کرده شد ٠ مظنون است امروز عساکر فرانسه بجزیرهٔ مذکور داخل بشوند ٠ جنرال (لوژرو) بالشکریان ابوابجمعی خود شهر (کف) را که از ممالك تونس است بزیر محاصره آورده است ٠

﴿ از بونه ۲۸ جمادی الاولی ﴾ قشون فرانسه امروز طرف صبح بجزیرهٔ (طبرق) داخل کردیده عساکر تونس که درانجا بودند عقب کشیدند ٠ خط تلکراف که درمیان تونس وجزایر بود قطع کرده شده است ٠

﴿ ازاتن ایضا ﴾ بتحقیق پیوسته است که ازجانب هیئت سفرای دولتهای بزرك در باب بیانات کاغذ دولت یونان که متعلق بقطعهٔ (اپیر) بود مقرر شده است که درجواب آن پیغامات تازه بعمل آورده شود ٠ ولی پیغامات مذکوره بطور شفاهی بوده و پس ازآنکه جواب کاغذ مشترك سفرا ازجانب بابعالی داده شد آنوقت بعمل آورده خواهدشد ٠

درمواقع (اکریبوز) و (لوکوس) عساکر یونان بهواخواهیٔ جنك خودنمایها میکنند ٠ مظنون است که (مسیو کوندوریوتی) سفیریونان تاچندر روز دیکر باسلامبول که محل مامور یتش بود بازکردد ٠

﴿ از لندن ایضا ﴾ امروز طرف صبح ما آل یك قطعه کاغذ عمدهٔ که ازجانب (کونت کرانویل) بمسیو (کوربت) سفیر پیشتری انکلیس مقیم اتن فرستاده شده بود نشر کرده شد ٠ در کاغذ مذکور نوشته شده بوده است که ٠ هرکاه دولت یونان نصایح اروپ را قبول نکند نباید از دولت انکلیس امید معاونت داشته باشد ٠ (مسیو کوربت) را دستور العمل داده شده بوده است که این بیانات دولت انکلیس را بحکومت یونان تبلیغ نماید ٠

﴿ ازلندن ایضا ﴾ رسم تشییع جنازهٔ (لورد بیکو نسفیلد) دیروز بعمل آورده شد ٠ نعش مشار الیه در (هوکندم) درکلیسیای محلهٔ که در آنجا ساکن بود بخاك سپرده شد ٠ در رسم تشییع جنازهٔ متوفای مشار الیه خیلی ازدحام بوده است حتی (پرنس دوکال) ولیعهد انکلستان و (دوك دوکونت) و (پرنس لیوپولد) نیز حاضر بوده اند ٠

﴿ ازلندن ایضا ﴾ روز نامهٔ دیلی نیوز) بموجب خبر تلکرافیٔ پترسبورك میکوید ٠ دراین نزدیکی مظنون است در هیئت وزرای دولت روس تغییری واقع بشود ٠ میکویند ٠ (پرنس لوریس ملیکوف) بریاست هیئت وزرا ٠ و (جنرال اغناتیف) بوزارت داخلیه ٠ و (پرنس لوبانوف) بوزارت خارجیه ٠ ومسیو دوکریس بسفارت برلین ٠ و (مسیو سابارو ف) بسفارت لندن معین خواهند کردید ٠

﴿ از اوران ۲۷ جمادی الاولی ﴾ برای تادیب عشیرت باغیهٔ (اولادسیدی شیخی) که در قتل قشون فرانسه ابوابجمعی (جنرال فلاترس) مدخلیت داشته اند ازجانب حکومت فرانسه یك فرقهٔ لشکری دیکر نیز درسمت جنوبیٔ ایالت (اوران) ترتیب داده شده است که برضد عشیرت مذکور آمادهٔ حرکت باشند ٠

﴿ از پاریس ۲۸ جمادی‌الاولی ﴾ (مسیو امیل دوژیراردن) منشیٔ اول روزنامهٔ مشهور (لافرانس) وفات نموده است ٠

محقق شده است که درتمایلات دولت ایتالی در بارهٔ مسئلهٔ تونس نسبت بسابق خیلی اعتدال حاصل شده است ٠

﴿ از بونه (درجزایراست) ایضا ﴾ دوفرقه از لشکر فرانسه بموطن عشیرت (کیرومیر) داخل شده است ٠ درچند جازدوخورد مختصری واقع شده ولی درهرصدمه ازآسیب کلولهٔ توپ عشیرت مذکور ناچار عقب نشسته است ٠ فرقهٔ سوم ازعساکر فرانسه لشکرکاهی راکه در پیشکاه جزیرهٔ (طبرق) واقع است ضبط نموده است ٠

(جنرال لوژرو) باعساکر ابوابجمعی خود بدون اینکه ازکس مقاومت ومخالفت واقع بشود بشهر (کف) داخل شده است ٠

﴿ ازتونس ایضا ﴾ حکمران تونس داخل شدن لشکر فرانسه را بخاك تونس دو باره (پروتست) نموده است . حکمران مشارالیه تکلیف میکند که برای تحقیق مسئله کومیسیون (حکمی) تشکیل داده شود . امنیت وآسایش درشهر تونس برقراراست .

﴿ ازوین ایضا ﴾ ازجانب دولت روس درباب کرفتن جلو حرکات ناکوار کسانیکه در بارهٔ پادشاهان سؤ قصد واظهار بد اندیشی میکنند بسایر دولتها تکلیف کرده شده بود که مجلس کونفرانسی تشکیل یافته بواسطهٔ مامورین دولتها برای چارهٔ کار مذاکرات بعمل آورده شود ولی بجهة اعتراضاتی که دولت انکلیس در اینباب میکند مظنون است که اجتماع کونفرانس در اینباب بتاخیر بیفتد . از قراریکه معلوم است سایر دولتهای اروپ درباب اعادهٔ اینکونه مقصرین که بخاك دولت دیکر پناه میبرند مایل بوده اندکه با دولت روس دراین خصوص عهد نامهٔ عقد نمایند .

(مارشال بندك) وفات نمود . مارشال مشارالیه در جنکی که در سال ۱۸٦٦ میلادی در میان دولتین پروس ونمسه در موقع (صادوه) بوقوع رسید سمت سپهلاریٔ لشکر اوستریا را داشت .

﴿ ازتونس ۲۸ جمادی الاولی ﴾ دیروز طرف مغرب عساکر فرانسه بخاك تونس داخل شده بمسافت دوکیلومتر دورتر ازشهر (کف) رسیده اند . قوت بحریٔ دولت فرانسه درسمت آبهای تونس عبارت ازشش فروند کشتی جنکی است که در پیشکاه جزیرهٔ (طبرق) لنکر انداخته است . حکومت فرانسه سه فرقه ازقشون خودرا ازسه سمت بخاك تونس فرستاده است . وضع حاضر انقلاب آمیز بنظر میآید . حکمران تونس بدولت عثمانی وسایر دولتها که امضا کنندکان عهدنامهٔ برلین هستند پناه برده است . درمیان همکیٔ اهالی تونس انقلاب بزرکی حاصل شده ازدولت عثمانی استمداد میکنند .

﴿ ازآتن ایضا ﴾ امروز طرف ظهر هیئت سفرای دولتهای بزرك بامسیو کوموندروس ملاقات نموده چنانکه در تلکرافنامهٔ پربروزی نوشته شد در بارهٔ قطعهٔ (اپیر) پیغامات موعوده را تبلیغ نمودند . بیانات سفرادر اینباب از درجهٔ مامول خیلی ضعیف بود و بلفظ اینکه (دولتها بوضع اهالیٔ اپیر علاقه مندهستند) اکتفا نموده شده بود .

(مسیو اوین کوربت) سفیرسابق انکلستان مقیم اتن که دو باره بسمت سفارت باتن برکشته بود اعتمادنامهٔ خودرا دیروز باعلاحضرت پادشاه یونان تقدیم نمود .

﴿ ازلندن ۲۹ جمادی الاولی ﴾ (سیر استافورت نورتقورت) بجای (لوردیکونسفیلد) بریاست کروه محافظه کاران معین کردیده (دوك ریچموند کوردون) نیز درمجلس اعیان بریاست فرقهٔ مخالفهٔ هیئت حاضر وزرا برقرارشده است .

﴿ از پترسبورك ایضا ﴾ اعلا حضرت ایمپراتورروس بدستخط خودشان نامهٔ پرنس غورچاکوف نوشته ضمنا پرنس مشارالیه رابرای اینکه سال پنجاهم خدمت او درعالم دیپلوماسی روس بوده است تبریك ودر بارهٔ خدمات فوق العادهٔ پرنس مشارالیه ازنهایت قدردانی یك عکس صورت خودشانرا نیز پرنس مشارالیه اهدانموده است .

﴿ از لندن ایضا ﴾ در مجلس مبعوثان (سیر چارلس دیلك) مستشار وزارت خارجیهٔ انکلستان در جواب سؤالی کفته است باعتقاد بعضی که میکویند منافع دولت انکلیس در محل خطر است حرف سست و بی پااست . برای نکاهداشتن مخابرات تلکرافی یك فروند واپور بانصوب فرستاده شده است . علاوه برآن یك فروند کشتی جنکی را که در لنکرکاه (مالطه) است دستور العمل داده شده است که برای نکاهداری مال وجان تبعهٔ انکلیس برای رفتن بلنکرکاه تونس آمادهٔ حرکت باشد . مستشار مومی الیه نیز کفته است که برای فرستاده شدن یك کشتیٔ جنکی انکلیس برای نکاهداری تبعهٔ دولتین ایتالی وانکلیس با دولت ایتالی مخابرات بمیان آمده است . بجزازهمین فقره درباب فرستاده شدن عساکر فرانسه بتونس وسایرمطالب بادولت مشارالیها بوجهی مذاکره درباب تونس واقع نشده است . مستشار مومی الیه درباب توسط بان مسئله بیان نموده است که . هرکاه دراینباب طرفین توسط دولت انکلیس را بخواهند آنوقت حکومت انکلیس بعنوان توسط بتحقیق مطلب خواهد پرداخت ولی این خواهش توسط بایداز طرفین بعمل آمده باشدتنها خواهش یکطرف برای توسط کافی نیست .

﴿ از پترسبورك ۳ جمادی الاخر ﴾ اعلا حضرت ایمپراتورروس بمناسبت انقلاب واغتشاش وضع شهر پای تخت تصورداشته است که . مدتی در (وارشو) که مقرحکومت (لهستان) است اقامت نماید . و برای نقل مخلفات سلطنتی بشهر مذکور اقدام بتدارکات کرده شده است .

داخلیه

جناب دولتلو آب نظیف پاشا وزیرسابق اوقاف همایون بوالیکریٔ طرابلس غرب معین کردیده است .

ازجانب اعلا حضرت پادشاه یونان برای مصیبت زدکان اهالی جزیرهٔ ساقز معادل پنجهزار فرانك اعانه اعطاشده است .

ازجانب جناب (پاتریك) ملت ارامنه برای خسارت دیدکان اهالی جزیرهٔ (ساقز) مبلغ یکصد و پنجاه لیرا اعانه داده شده است .

(پترن) نام واپور انکلیس که مأمور بمعیت سفارت دولت مشار الیها در اسلامبول است ازجزیرهٔ (ساقز) بدر سعادت برکشته است .

روزنامها مینویسند مکتب تجارت عثمانی که ازچندی باینطرف معطل مانده بودایزوزها مقرر است دوباره باز بشود . حتی برای مکتب مذکور معلمها نیز معین کرده شده است .

(جنرال لونکستریت) سفیر جمهوریٔ امریك ازدرسعادت بجانب مملکت خود عزیمت نموده است . سفیر مشار الیه در مملکت خود بمأموریت دیکر معین کردیده بوده است .

روزنامهٔ (لاتركی) میکوید . پس ازورود (مسیواونو) مستشار سفارت روس که اکنون در پترسبورك است جناب (مسیو نویکوف) سفیر دولت مشارالیها ماذونا به پترسبورك عزیمت خواهدنمود .

از جانب دولت اوستریا بسعادتمآب ولی رضا پاشا که در هنگام سیاحت ولیعهد دولت مشار الیها در قدس شریف سمت مهمانداریٔ ایشانرا داشت یکقطعهٔ نشان (کورون دوفر) از درجهٔ نخستین اعطا شده است ٠

روز شنبه گذشته مجلس مخصوص وکلادر بابعالی اجتماع نموده است ٠ میگویند احتمال هست که اجتماع مجلس مذکور برای مذاکرهٔ مسئلهٔ تونس بوده است ٠

روز مذکور هیئت سفرای دولتهای بزرك نیز عقد انجمن مشورتی نموده بوده اند ٠

ازآغاز ماه مارت رومی تاآخرماه مذکور بمهٔ بیمارخانهای عسکری که دراسلامبول هست سه هزار وسیصدونه نفر بیمار برای تداوی داخل شده ازجمله دوهزاروهشصدونودوسه نفر بهبودی حاصل نموده از بیمارخانها بیرون ودویست وشش نفر بوفات یافته است ٠ اکنون نیز در بیمارخانهای عسکری شهرپای تخت دوهزار وششصد وشصت نفر ناخوش دردست تداوی بوده اند ٠

(وقت)

(مسیو اسکلیجی) که از مشاهیر تجار یونانستان و در ممالك ایتالی اقامت دارد برای مصیبت زدگان اهالی (ساقز) بیست و پنجهزار فرانك اعانه داده علاوه برآن مخارج ساختن همهٔ مکاتب را که در جزیرهٔ مذکور از صدمهٔ زلزله خراب گردیده اند بعهدهٔ خود گرفته است ٠

﴿ آفرین باد بدین همت مردانهٔ او ﴾

دوسه روز پیش ازاین باواپور (اونیس) نام از خاك (رومانیا) پنج شش نفر مرد ودوسه نفر زن که از ممالك روس فراری بوده اند بلنکرگاه درسعادت وارد گردیده دونفراز آنها بخشکی درآمده فورا از جانب ضابطه گرفتار گردیده اند ٠ میگویند فراریان مذکور در فقرهٔ سوء قصد آخری ایمپراتور متوفای روس مدخلیت داشته اند ٠

روز نامهای بیك اوغلی میگویند از جانب حکومت سنیه بنفی واخراج آنان ازممالك محروسهٔ عثمانی قرار داده شده است ٠

در نسخهٔ گذشته از قول روزنامها نوشته بودیم که ٠ از جانب دولت علیهٔ عثمانی جناب فوأد پاشا برای تبریك جلوس اعلاحضرت ایمپراتورروس بپترسبورك عزیمت خواهد نمود

در ثانی اطلاع حاصل شدچنانکه درنسخهٔ پیشتری نوشته بودیم جناب دولتمآب رؤف پاشا مشیر اردوی همایون خاصه برای انجام این مامو ریت عزیمت نموده است ٠

(خلاصهٔ کاغذی است که ازمصر رسیده است)

درشمارهٔ (۱۲) اخترسال ۱۲۹۸ صورت اعلانی از جانب قونسلخانهٔ دولت علیهٔ ایران در اسلامبول ملاحظه شد ٠ در باب کرك تنباکوی ایرانی نوشته بودند که ٠ بعداز ادای یکدفعه رسم کرك در صدی هفتاد و پنج بموجب مقاوله ومعاهدهٔ نامهٔ که با دولت علیهٔ عثمانی بسته شده است دیگر در هیچ جا از خاك دولت عثمانی بهیچ اسم نباید چیزی گرفته شود واهالیٔ ایران نیز مأذون نیستند که بغیر از رسم معین چیزی بدهند اگرچه در دست غیر تبعهٔ ایران هم بوده باشد ٠ درا ینصورت نمیدانیم آیا خاك مصر داخل خاك عثمانی است یاغیر آن است چه ابدا اعتنایی بمقاوله نامهٔ مزبور نمیکنند ٠ نخست کرك را از قرار صدی هفتاد وپنج میگیرند ولی نه از روی قیمتی که در مقاوله نامه مصرح است بلکه هروقیه راده قروش صاغ مصری که تخمینا دوازده قروش ونیم اسلامبول است نیز قیمت میکنند که زیاده ازسه مقابل تعرفه ایست که با دولت علیهٔ عثمانی بسته شده است و بعد از آن هم بهر یك وقیه پنج قروش صاغ مصری بنام دخولیه میگیرند که اینهم دومقابل کرك اسلامبول است ٠ و بواسطهٔ این اسم ورسم وعوائد سنگین بی قاعده خسارت کلی بتجار ایران وارد میآید وناچار شده اند که دست ازاین تجارت عمده بکشند وسبب اینهمه حرکات خلاف قاعده معلوم نیست که بچه سنند ودست آویز است ٠ هرگاه مصر ازخاك عثمانی واز اجزای متممهٔ آن است چرا موافق مقاوله نامهٔ دولتی رفتار نمی نمایند ٠ واگر خارج از خاك عثمانی وخودش دولت مستقلی است چرا معاهدهٔ هم با او بسته نمیشود که تجار ایران با یقدر ها متضرر بشوند ٠ خواهش دارم که اختر این فقرات را نوشته جواب این مسئله را توضیح نماید ٠

﴿ اختر ﴾

معلوم است که تاکنون در اینباب خدمت جناب جلالتمآب آقای معین الملك سفیر کبیر ایران اطلاعی داده نشده است چه بدیهی است که جناب مشار الیه هیچوقت راضی بابطال حقوق تجار وتبعهٔ دولت متبوعهٔ خود شان نخواهند شد ٠ بهر حال در این خصوص نظر دقت مرجع آنرا جلب می نماییم ٠

﴿ مسئلهٔ تونس ﴾

روزنامهٔ (مسنجر) بعنوان بالامقالهٔ در باب مسئلهٔ تونس نوشته است اینك ترجمهٔ آن ذیلا نگاشته میشود ٠

ترجمه

چنانکه معلوم است اردوی فرانسه حدود تونس راتجاوز نموده است ٠ سبب و یابهانهٔ این تجاوز حرکات ناکوار عشیرت (خیر) وتطاول آنان درحدودجزایر بوده است ٠

چون مقصود فرانسه تنها تادیب عشیرت مذکور است و بوجهی خیال ضبط تونس را ندارد بنابراین قوت لشکری که اکنون فرانسه برای تادیب عشیرت مذکور فرستاده است بجهة حصول مقصود کافی است ٠ ولی بدین تدبیر اصل مقصرها تادیب نمیشوندچه هرگاه تقصیر حالایی نسبت بعشیرت مذکور داده شود باز قسمت بزرك مسئولیت آن بحکومت راجع است ٠

چنانکه در مقالهای پیشتری نوشته ایم سبب همهٔ این حرکات ناکوار خود حکمران تونس و وزیر او مصطفی بن اسماعیل است ٠ مصائبی که ازاین دو شخص بسر اهالی تونس که یك ملیون ونیم مسلمانان بیچاره هستند میآید خارج از دائرهٔ تحمل وعفو واغماض است ٠ آیا این بدرفتاری آنانرا چاره نیست ؟ واین درد قابل درمان نیست ؟ هیچ باور ندارم که اینطور بشود ٠

موقع جغرافیٔ تونس از یکطرف متصل بخاك طرابلس غرب دولت علیهٔ عثمانی واز

یکطرف ملاصق بخاك جزایر فرانسه در میان دریای سفید یك ولایت حاصل خیز وتوانگر است ۰

از جهت پولیتیك ولایت مذکور از چند عصر باینطرف مربوط بدولت عثمانی و بوضع او تونومی (یعنی مختاریت) اداره میشود ۰ بهر حال در مسئلهٔ تونس از دو لتها آنکه علاقه دارد تنها دو لتین عثمانی وفرانسه است ۰

اهمیت مسئلهٔ مذکور برای دولت عثمانی تنها از جهة مسلمان وتابع بودن اهالی آنجا بدولت مشار الیها نیست بل عمده بسبب واقع بودن ولایت مذکور در میان طرابلس غرب وجزایر است که اهمیت موقع آن بیش از اهمیت مربوط بودنش بدولت عثمانی است ۰

سبب علاقه مند بودن فرانسه نیز عمده همجدود بودن تونس باخاك جزایر است ۰ چون همجدود بودن ممالك فرانسه باخاك عثمانی که بلا واسطه رأ سادر زیر ادارهٔ بابعالی است خالی از اشکال نبود بدانسبب در میان حدود طرفین بودن همچنین ولایتی که بطور (اوتونومی) اداره میشود مناسبتر بودی ۰ بنا براین در بارهٔ تونس در مقابل آمال ونیات دولت دیگری که باو اسنادها داده میشود دولتی که محافظهٔ تونس راجع بآنها است باز عبارت از دولتین عثمانی و فرانسه است ۰ دراین حال چارهٔ برداشته شدن اشکالات حاضره بلا واسطه منوط بحصول اتفاق بطور صمیمی در میان دو لتین عثمانی وفرانسه است واین یکی نیز بملاحظهٔ قدیمی بودن مناسبات دوستانه در میان دو لتین مشار الیهما خیلی آسان بنظر میآید ۰

خصوصا که درمیان چیزی که موجب نزاع وخصومت باشد نیست چه دولت فرانسه در صدد الحاق نمودن تونس بممالك خود نبوده بمناسبت همسایه بودن با تونس میخواهد نفوذی را که در تونس پیش ازاین دارا بود نگاهداری نموده قوت بدهد واین فقره را اعلان هم کرده است ۰ حال آنکه دولت عثمانی هم درفکر ونیات آن نیست که وضع (اوتونومیٔ) تونس را که از چند عصر باینطرف آنکونه اداره میشود برهم بزند ۰ در صورتیکه این اتفاق حاصل شد دولت فرانسه در تونس از رقابت سایرین رهایی جسته نفوذ خود را قوت داده دولت عثمانی نیز از امنیت وآسایش یك ملیون ونیم اهالیٔ مسلم مطمئن وآسوده خاطر خواهد کردید ۰ وضع ولایت تونس نیز بدین سبب بطور قطعی معین شده از آیندهٔ خود خاطر جمعی حاصل خواهد نمود ۰

گذشته از همهٔ اینها باز بتکرار میکوییم که ادارهٔ تونس باید بدست کسان بااستقامت سپرده شود و باحوال اهالیٔ آنجا که از این وضع حاضر بیشتر مورد صدمه واضطراب مرجت باید نمود ۰

بموجب خبر تلکرافی که از پترسبورك رسیده است جناب جلالتمآب اجل مشیر الدوله که از جانب دولت علیهٔ ایران مامور به تبریك جلوس اعلا حضرت ایمپراتور روس بودند دوسه روز پیش ازاین وارد پترسبورك کردیده ازانجا بواسطهٔ تلکراف جناب جلالتمآب معین الملك سفیر کبیر ایران را برای ملاقات به پترسبورك دعوت نموده است ۰ سفیر کبیر مشار الیه نیز از مراتب بواسطهٔ تلکراف بطهران خبر داده منتظر دستور العمل دولت متبوعهٔ خود در اینباب بوده است ۰

ازقرار یکه مسموع کردید فضیلت مآب سعید افندی مدرس درسعام جامع شریف بایزید که سمت عضویت مجلس تدقیقات شرعیه را نیز دارد رساله بنام (اتحاد وحسن وداد) تالیف نموده اینروزها خیال طبع ونشر آرا داشته است ۰ چون افندی مومی الیه طبعا ازهواخواهان اتحاد وترقیٔ عالم اسلامیت است لهذا ایشان را بجهته اینکونه اقدامات مفیده بنام اسلامیت وانسانیت تبریك میکنیم ۰

واپور همایون (طلیعه) دیروز در حالتیکه حامل خیلی مهمات بود از لنکرکاه درسعادت بجانب (قلعهٔ سلطانیه) حرکت نموده است ۰

روزنامهٔ (استانبول) میکوید ۰ از جانب دولت علیهٔ عثمانی بواسطهٔ سفارت طهران بدولت ایران بامور رسمی تامینات داده شده است که ۰ دولت علیهٔ عثمانی فقرهٔ عصیان اکرادرا بنظر بی اعتنایی ندیده برای تادیب شیخ عبیداه وسائر اکراد عاصیه هرکاه مقتضی باشد بتدابیر عسکری نیز اقدام خواهد نمود ۰

سعادتمآب ترخان بیك افندی سفیر سابق (رؤم) بمتصرفیٔ سنجاق (تکه) معین کردیده است ۰

روزنامهٔ (فاردو بوسفور) میکوید دیروز طرف مغرب کاغذ مشترك هیئت سفرارا ازجانب بابعالی جواب داده شد، ضمنا تکلیف سفرا در باب واکذاری اراضی بدولت یونان بنحو یکه درکاغذ آخری تکلیف شده بود ازجانب بابعالی پذیرفته شده جنابان سر ور پاشا وغازی عثمان پاشا وعلی نظامی پاشا وعطوفتمآب ارتین افندی را برای ترتیب دادن مقاوله نامهٔ آن از جانب حکومت سنیه دستور العمل نیز داده شده است ۰

دیروز شایع شده بود که ۰ قره طاغیها حدود عثمانی را تجاوز نموده چند پارچه دهات را نیز سوزانیده اند وازاین جانب نیز یك فرقه از ارناؤدها بکوماندانیٔ علی پاشا (غوسینهٔ) بحدود قره طاغ کذشته چندپارچه دهات آنجا را خراب نموده اند ۰ ولی در اینباب تاکنون خبر موثقی که مؤیداین فقره باشد نرسیده است ۰

اخبار نکار اختراز کربلای معلی مینویسد ۰ اینروزها ازوقایع عمده که دراینولا اتفاق افتاد معجزه ایست که در بقعهٔ مقدسهٔ حضرت عباس بن حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام بظهور رسید ۰ چنانکه طفلی دوازده سالهٔ ازاطفال اعراب بادیه نشین این ارض اقدس که هردوچشمش نابینا وتمام اعضایش فالج بود بحرم مطهر حضرت عباس ملتجی شده ازآنحضرت استدعای شفا نمود ازآنجاییکه هرکس بصدق نیت وخلوص طویت پناه باین درکاه بیاورد ناامیدباز نخواهد کشت درظرف نیم ساعتی طفل فالج نابینا شفایافته تندرست کردید بطور یکه کو یاهیچ علتی نداشته است ۰ آری (کس بدین درکه نیامدباز کرد ناامید) واز وقوع این معجزه غلغله درمیان اهالی افتاده خواص وعوام بلوازم مباهات وشکر کذاری قیام نموده همهٔ قصبه راسه شبانه روز آیین بندی وچراغان نمودند ۰

هم دراینروزها ششعدد شمعدان نقرهٔ خاص که وزن هرکدام یکهزار مثقال است ازجانب حضرت مستطاب اشرف امجد والا شاهنشاهزادهٔ اعظم نایب السلطنه امیر کبیر دوم فرزند اعلاحضرت پادشاه ایران برای روضات مطهرهٔ حضرات ائمهٔ هدی وقف واهداشده بتوسط حاجی مرتضی

قلی‌خان وارد بغداد گردیده باستحضار مقرب الخاقان آقای میرزا محمودخان درهنگام تحویل شمس بمحمل بروضات مقدسه که درذیل قلمداد میشوددرموقع مخصوص گذاشته شد .

شمعدان موقع

۱ درکربلای معلا تربت‌شریف‌حضرت امام حسین‌علیه‌السلام

۱ تربت حضرت عباس

۱ نجف اشرف

۱ کاظمین

۲ سرمن‌رأی

و بهریك ازکلیدداران روضات مقدسه نیز یکثوب عبای ترمه‌حاشیه‌دار برسم خلعت‌انعام فرموده بودندبصاحبانش ابلاغ گردیده زیب پیکرمباهات آنهاشد .

الحق اینکونه‌حسن نیت‌وآیین پرستی‌حضرت شاهنشاه‌زادهٔ‌معظم‌نمونهٔ‌خلوص‌وصدق‌مخصوص حضرت‌ایشان در بارهٔ حضرات ائمهٔ هدا علیهم السلام است . خدای‌متعال این‌خانوادهٔ‌عظیم الشان‌راتادامن‌قیامت‌بااین حسن نیت‌وخلوص عقیدت‌از یکه‌پیرای شوکت وعظمت‌فرماید .

وقایع نکار محترم پس ازنگارش این‌مطالب ونوید این‌مراتب شرحی‌ازحرکات ناکوارکلیددار حضرت عباس درمقام شکایت نوشته‌است که. کلیددار مذکور بغرور جوانی وعدم تجربت باسایرخدام آنمقام مقدس‌در بارهٔ‌زوارخیلی‌ستم وآزار میکرده‌است بحدیکه درجهٔ‌بی اعتدالی اواز حد اعتدال گذشته‌است . بیچاره زوارکه هرکدام باآرزوی زیارت‌ازمسافتهای‌خیلی بعید ازمال‌وجان گذشته و هرکونه زحمت‌ومشقت برو بحررابرخود هموار نموده باشتیاق تمام بدان مقام مقدس وارد میشوندازکثرت‌ستم و بی اعتدالی کلیددارمذکور در بحبوحهٔ مقصود ازمقصود دورمانده نمیتوانند داخل درحرم مطهر گردیده بزیارت پردازندبل ازصحن‌مقدس‌زیارت‌خوانده‌برمیگردندچه‌حرکات ناکوارکلیددار خارج ازدائرهٔ حوصله‌وتحمل است .

﴿ اختر ﴾

در ایثباب نظر دقت و زارت جلیلهٔ داخلیه را جلب میکنیم وامیدواریم که وزارت جلیلهٔ مشار الیها نظر دقت خود شانرا معطوف باین مسئله فرموده در صورتیکه این فقرات اصل داشته باشد در مقام منع آن برآمده غدغن مؤکد میفرمایند که زوار را از جانب‌کلید دار وغیره ستم وآزاری نشده بازادی باجرای آیین و زیارت خودشان بپردازند .

خارجیه

روزنامهای هندوستان مینویسند . در شهر (بهاولپور) در میان مسلمانان وقوم مجوس زدوخورد ی اتفاق افتاده ازطرفین خیلی تلفات بوقوع رسیده است .

سفیری که از جانب امیر عبد الرحمن خان حکمران‌افغانستان به (کلکته) فرستاده شده بود ماموریت خودرا انجام داده اینروزها درصدد حرکت‌بجانب کابل است . از جانب حکومت هندوستان بهمراهی سفیر مشار الیه خیلی مهمات جنك بطور هدیه بافغانستان فرستاده میشود .

ساخته شدن راه‌آهنی را ازشهر (دهلی) تاکنار دریای محیط تصور بوده در اینباب مذاکرات بعمل آورده میشود .

برای تادیب قبائل کوهستان از جانب حکومت انکلیس مقداری قشون فرستاده شده است .

در بارهٔ مسلمانان (کشمیر) از شیعه وسنی بمناسبت مجوس بودن حکمران آنجا خیلی ظلم وتعدی میشده است . چنانکه مسلمانان شهر مذکور از تعدیات حاکم بستوه آمده اند .

بموجب خبرهایی که از (سمرقند) رسیده است حکمران بخارا وفات نموده بوده است .

روزنامهٔ (کولتیخ زایتون) در باب مسئلهٔ (تونس) مقالهٔ ذیل رامینویسد .

اگرچه معتقداین‌نیستیم که مسئلهٔ شرق باجتماع هیئت سفرای دولتهای بزرك درمجالس کونکره وکونفرانس برلین بانجام نرسیده ودرتصدیق این فقره نیز خودداری نمیکنیم . ولی سرایت نمودن مسئلهٔ مذکور بسواحل افریك که درظرف دوهفته فقط رنك‌غائلهٔ پیدابکند هیچ بخاطر وخیال‌ما نمیآمد که این‌مسئله نیز محض بجهة‌تغییر یافتن در بارایتالی بظهور برسد .

ازوضع امروزی مسئله درظاهرچنین دیده میشود که مقصود دولت فرانسه ازتجاوز حدود تنها عبارت ازتادیب قبیله (خمیر) است که حرکات ناکوار آنان را انجامی بدهد . که این یکی نیز در آغازکار دولت فرانسه‌رادرنظرهاتحق مینماید که برای کرفتن جلو حرکات ناکوار عشایر مذکوره وخاطر جمعی یافتن ازعدم‌تکرر بعض وقوعات غیر مناسب آنها لازم آمدکه حکومت فرانسه حدود راکذشته آنهار ابطور لائق تادیب نموده وضع آینده‌را خاطر جمعی بدهد ودر بادیٔ حال مسئله نیز جزوی‌وآسان بنظر میآید . ولی وضع امروزیٔ مسئله بکلی برخلاف این دیده میشود اکرحکومت‌فرانسه بعنوان‌تادیب‌عشیرت مذکور پیشتربرودوتصوراستیلای‌تونس‌و یاحمایت حکومت تونس راداشته‌باشد آنوقت بطورمطلق سایر دولتهای بزرك مسئله رامطرح مذاکره نموده موازنه نموده خواهند فهمید که . آیادر صورتیکه قطعه تونس در بحر سفید ازممالك دولت عثمانی است از دولت مشار الیها جداشده بزیر حمایت یا استیلای دولت فرانسه بیاید این مسئله با پولیتیك دو لتهای مشار الیهم توافق حاصل خواهد نمودیانه . دولت فرانسه اکرچه رسما اعلان نموده است که در صدد استیلا و زیر حمایت خود آورد ن حکومت تونس نیست . وسبب زیاد فرستادن قوت لشکری را با آنسامان نیز تاویل کرده میکویند بجهة احتیاط است که مبادا حکومت تونس بحمایت عشایر مذکوره برخواسته برضد دولت فرانسه حرکت نماید ولی از وضع کار معلوم میشود که مقصود حکومت فرانسه از این‌لشکرکشی تنها تادیب قبیلهٔ مذکور نیست .

دولت عثمانی برای اینکه ازچهار پنج سال باینطرف دچار پارهٔ مصائب جنك گردیده وجود دولت ازتاثیرآن‌ضعف‌حاصل‌نموده است نمیخواهد مسئلهٔ تونس رنك غائلهٔ کرفته موجب اشکالات دیکر کردد بنابراین هیئت دیپلوماتیك اسلامبول آرزومنداین‌هستندکه مسئلهٔ تونس دروضع‌سابق خود برقرار بماند . این‌است که دولت عثمانی از حکومت تونس جانبداری میکنند ولی‌حکومت مشارالیها بهرسبب که هست از پروتست نمودن

حرکات دولت فرانسه اجتناب میکند .

پولیتیك بابعالی دراین مسئله اکنون رابسبب اینکه مقصود حکومت فرانسه تنها عبارت از تادیب عشیرتی درسرحد است ملتزم عدم مداخله است ولی باعتقاد ماهر کاه دولت فرانسه درحرکات تجاوز خود پیش ازاین هم برود دولت عثمانی بازکاررا بسکوت خواهد گذرانید و برای اثبات این مطلب میتوانیم دلائل متعدد واضح نیز بیاوریم .

پس دولت عثمانی یاباجبار و یا باختیار خود مسئلهٔ تونس رابحال خود خواهد گذاشت . دولت روس نیز اکنون رامشغول انجام دادن کارهای داخلی واشکالات آن است وفرصت مداخلهٔ پولیتیك خارج راندارد . ولی احتمال نیست که دولتین انکلیس وایتالی راضی بشوند براینکه تونس بزیرحمایت دولت فرانسه آورده شود .

اگرچه درمسئلهٔ حدود یونان درمجلس مذاکرهٔ هیئت سفرای دولتهای بزرك که دراسلامبول منعقد بود مسیو کوشن سفیرانکلیس بموجب دستور العمل مخصوص دولت متبوعهٔ خود بدولت عثمانی باصرار تکلیف میکرد زیاده برجاهایی که بدولت یونان نشان میدهد اراضی ترك نماید ولی باهمهٔ این اصرار نمیتوان گفت که دولت انکلیس راضی بشود براینکه دولت فرانسه ازسمت افریك توسیع حدود نماید .

بنا براین در صورتیکه سایر دولتهای بزرك دراین مسئله همراهی نکنند بدیهی است که صدای دهشت انگیز وقوع جنگی اروپا را متزلزل خواهد داشت .

دولت ایتالی که ازدیرگاهی با نظرف آرزومند استیلای قطعهٔ از سواحل افریك است هرگاه از اتفاق مشکوك وسست دولت انکلیس خاطر جمعی حاصل نماید بی شبهه بایك ودو دولت که اعتماد بعهد آنها تواند نمود رابطهٔ اتفاق خودرا محکم خواهد کرد . ولی در حالتیکه مسئله درآینده وسعت حاصل نموده مقتضی داخل شدن دولت المان بجنك گردد آنوقت دولت اوستریا نیز بناچار بهوا خواهی المان برخواسته همراهی اجرای خیالات او را خواهد نمود ودراینصورت میتوان گفت که مرکز استناد پولیتیك اروپ تنها دولت المان است .

چون دولت مشار الیها در خطهٔ تونس منافع ملحوظی ندارد از آنرو مسئلهٔ حاضر را مانند تماشائیان از دور سیر خواهد نمود . گذشته ازآن اساس پولیتیك دولت مشار الیها در هر مسئله عبارت از تعقیب پولیتیك فرانسه است که همواره پولیتیك دولت مشار الیهارا از زیر نظر دقت واعتنا دور نمیدارد . وآشکار است که هیئت دیپلوماتیك المان پیوسته پولیتیك فرانسه را نقطهٔ حرکات دیپلوماسی خود قرار میدهند . چنانکه سال گذشته در پولیتیك اروپ بنای سازش با پولیتیك فرانسه گذاشتند در سایر مسائل نیز نمیخواهند از دائرهٔ سیاسی فرانسه خارج بشوند .

اگرچه بمناسبت جنك آخری در میان فرق مختلفهٔ المان وفرانسه هنوز آثار عداوت وخصومت باقی است ولی در بار طرفین در صدد تالیف بین هستند و بهمدیگر بوسائل ممکنه تقرب جسته خیال سازش را دارند که اصل پولیتیك المان نیز عبارت از این است .

اینك دولت المان در باب ترقی این حسیات که روز بروز قوت حاصل میکند اقدامات بکار میبرد . بنابراین هرگاه در آینده مسئلهٔ تونس نیز بخواهش دولت فرانسه داخل طومار مسئلهٔ شرق بشود دولت المان مانع نشده بلاشك ازخیالات فرانسه همراهی خواهد نمود .

اصل جای دقت مسئله اینست که دولت المان ازدولتهای انکلیس وایتالی وفرانسه کدام یکی را التزام خواهد نمود . هرگاه این فقره بزیرنظر دقت واعتنا آورده شود معلوم خواهد شد چنانکه دولت المان رادرقطعهٔ تونس منافعی متصور نیست همچنان ازدولتین انکلیس وایتالی نیز امید منفعتی ندارد . بنابراین دولت مشار الیهادر باب توسیع حدود فرانسه هیچ مداخله ننموده بل برای اثبات خلوص نیات خوددر بارهٔ فرانسه درمسئله تونس ازدولت فرانسه اظهار هواخواهی نیز خواهد نمود .

حضرت مستطاب اشرف والاحسام السلطنه بموجب خبر تلگرافی که از تبریز رسیده است وارد تبریز گردیده اند .

این هفته سوادر قیمهٔ تقریظی که در باب رسالهٔ الف باء رشدی تالیف کردهٔ عالیجاه مجدت همراه آقامیرزا رضا نایب اول جنرال قونسولگریٔ دولت علیهٔ ایران مقیم تفلیس ازجانب جناب فخرالسادات والعلماء آقای حاجی میرزا ابوطالب زنجانی نوشته شده بوده است بادارهٔ اختر رسیده صورت آن ذیلا نگاشته میشود .

مقرب الحضرة العلیه ایده الله تعالی

رسالهٔ که در باب القبای جدید ترتیب داده اید مفصلا ملاحظه کردم وخیلی پسندیدم درغالب هیئت وماده مطابق بود باخیالاتی که سالها است دارم . سوال شفاهی وکتابتی که درخصوص حسن ومشروعیت این فقره نموده اید مستلزم جواب بود فعلی ذلك مستعجلا درضمن دومقالهٔ مختصره مینویسم .

مقالهٔ نخست درموضوع . درنزد کسان آگاه و بابصیرت معلوم است که انسان یعنی حیوان مدرك مدنی بالطبع است بایتمعنی که درتعیش محتاج بتعاون بوده بدون معاونت ودست بدست دادن و اجتماع تعیش برای این نوع ازحیوان محال خواهد بود بلکه میگوییم ترقی درحیثیات دنیویه واخرویه بسته بموازین ومدارج تمدن بوده است . هرفرقه وملتی که تمدن یافته است بهمان پایه عزت واعتبار دنیویه بلکه اخرویهٔ خود شانرا تحصیل ونگاهداشته اند . وهرقدر یکه بی تمدن شده ازشئون عملیات و عملیات تغافل و یاغفلت کرده اند بهمان پایه پست و بی مقدار شده اند . حالت صدراسلام باحالت حالیهٔ ماها مرأت بسیار صاف نمایندهٔ برای این مطلب است . چنانکه حضرت امیرالمؤمنین علی علیه السلام در خطبهای خود شان توضیحا فرمایش فرموده اند . پس عالم تمدن ماها را محتاج خواهد کرد بامور کثیره چنانکه قانون حجه انسان را مجبور کرد بروضع اصول الفاظ و یافروع علی اختلاف همچنین مجبور کرد بروضع نقوش مخصوصه که دلالت کنند بالواسطه بما فی الضمیر از مفاهیم کلیه وجزئیات شخصیه . پس نقوش مخصوصه موضوع شدند در ازاء الفاظ والفاظ قوالب شدند بحکم وضع از برای معانی .

مخترعین نقوش بجهة ابتداء ترکیب واختراع وصباوت مخترع نتوانستند ازعهدهٔ تکمیل برآمده جمیع جهات لازمهٔ الرعایه را مرعی دارند چه برحکیمی که این کار بزرك را بعهده میگیرد ووکالت نوع انسان را قبول میکند لازم است که قانون

حجه وشؤن وشعب آن را بالاطراف ملاحظه کرده سد خلل و رفع علل را از موارد اجزاء آن بنماید تاخط مخترع آن دارای شؤنات مادیه ومحسنات تکمیلیه من جمیع الحیثیات باشد والا آن نقش غیر کافی وناقص ومخل مقصود خواهد بود . چنانکه خط متداولئ ما عسیر التعلم والتعلیم جید الصوره وغیر وافی ومخل بمقاصد است . ومیتوان یك لفظ رامانند (حِیلْ) (حیلَ) (حَیَلَ) (حَیَلْ) و لفظ (تُرْبَدْ) و (تُرْبَدْ) تِرْبَدْ) (تَرْبِدْ) خواند ومحض عدم کفایت واخلال بمقصود بود که تارة محتاج کرد علما را بوضع اعراب غیر کافی . کما فعله ابو الاسود الدئلی وتارة بوضع کتاب مفرد در تمییز مشترکات . کما فعله جماعة منهم العلامه الذی صنف ایضاح الاشتباه واخری بمواز نه . کما فعله جماعة منهم الفیر و ز آبادی فی القاموس .

بنظرم میآید که . ابوالفرج الاصفهانی در کتاب اغانی میگوید . هشام بن عبدالملك یکی ازولاة خوددر ضمن مطالب نوشته بود (ان احص لی المغنین) یعنی شمارهٔ مغنیان را کرده بمن اطلاع بده ولی درروی حاء مهمله ازمداد اثری مانند نقطه دیده میشد باین واسطه جمیع مغنیان را (خصی) کرده عضو آنان را ناقص کردند بعد معلوم شد که هشام چنین حکمی نکرده است .

گذشته ازاینها باآشکاری میبینیم که خطما قابلیت اینکه قبول صور مختلفه را مانند (استداره) و(انحناء) و(تقوس) و (تسدیس) و(تخمیس) ونحو آن کند ندارد . برخلاف خطوط دیگران دارای جودتی که جلب نظرومیل کند نبوده است . مکرر در نظر کسانیکه عادت کرده اند بخواندن آن و بصیرتی ندارند حال آنکه جودت خط امری است مستحسن چنانکه شاه ولایت مآب علیه السلام بعبدالدابن ابی رابع نویسندهٔ خودشان میفرمایند (اخل جلفة القلم وقرمط الحروف) الحدیث فبعد ذلك میگوییم که . خط مخترع شما باآندك دقت محققانه واصلاح مختصر دارای جمیع صفات لازم بوده جالب میل واشاعه است . ولازم است که بطور های لائق اهمیت داده شود وکسانیکه طرق ووظائف خط رامیدانند اظهار تشکر کنند .

مقالهٔ دوم درحکم . میگوییم شریعت مقدسهٔ اسلامیه راخط مخصوصی نبوده ونیست ودستی درشریعت بخط ونحو آن تبدیلا ویا اصلاحا زده نشده است . وشخص شارع مقدس علیه الصلوة والسلام اختراع خطی برای پیروان وامت دعوتیه و یا اجابتیه و یاهردو نفرموده است . حال آنکه اکرهم میفرمود مانعی از اختراع خط مجدد نمیشد مگر اینکه نهی میفرمود . (ولیس شیئ من ذلك قطعا بموجود)

بلکه این خط متداول در میان عرب علی ما صرح به (نقلة الاثار) مأخوذ بود از (بابل) و حروف مقطعه نوشة میشد بعد در عراق عرب ترکیب شده بعد از . تمصر کوفه نسبت داده شده بکوفه واز عراق منتشر بحجاز و یمن وشام ومصر ومطلق جزیرة العرب گردیده از آنجاها بممالك متجاوره جاری شد . پس (ابن مقله) تصرف مخصوصی در خط کوفی کرده خط نسخ را اختراع کرد بعد کسان دیگر اختراع تعلیق ونسخ تعلیق وشکسته وثلث وغیر آن را نمودند .

بنا براین هرکس که در جواز اختراع خط جدید تامل کند بلاشك از زمرهٔ عقلا دور خواهد بود . چه در شریعت طاهره منعی از اختراع خط نبوده ونیست و بسا که لازم میشود (یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر)

وقایع نگار اختر از ممالك هندوستان مینویسد . بعد از جنك افغانستان حکومت انکلیس در بارهٔ مسلمانان بومی و یگانه از ایرانی وافغانی هرکه باشد خیلی سخت گیری وحقارت میکند چنانکه از درجهٔ بی اعتدالی حکومت مشار الیها مسلمانان بکلی بستوه آمده اند . جایکه بیشتر از همه مسلمانان را تعدی میشده است شهر (الهآباد) و (مرادآباد) بوده است . اخبار نگار میگوید . آنچه بیش از همهٔ تعدیات این حکومت متمدن شایسته تاسف است این است که یکی از بزرگان انکلستان درائنای صحبت درنهایت غرور و بی حیایی میگفت مسلمان در نزد من از کر از کمتر است این سخن را مرد بزرك وآگاهی میگفت تاچه رسد بعوام وغیر آگاه . هرگاه یك انکلیس ده مسلم هندوستانی را بکشد هیچ حرفی نیست چنانکه پیشتر در (مرادآباد) یکنفر انکلیس سه نفر مسلمان معتبر را کشت حاکم بجای اینکه قاتل را بجزای خود رساند در نهایت بی شرمی چشم از احقاق حق پوشیده باآشکاری گفت که این مرد قاتل درهنگام ارتکاب عمل قتل مست بوده است گذشته از آن نمیتوان یك انکلیس را بجهة قتل سه مسلمان در معرض سیاست آورد .

﴿ اختر ﴾

مخبر ازاینکونه تفصیل وحرکات بی اعتدال مامورین انکلیس درهندوستان خیلی نوشته بود که ما بپارهٔ ملاحظات ازنوشتن همهٔ آنها صرف نظر نموده درحقیقت اینکونه حرکات ناکوار را از مامورین دولت متمدن بزرکی مانند انکلیس خیلی بعید دانسته نظر دقت اولیای دولت انکلیس راد راینباب جلب مینمایم . تاکنون ازاینکونه کاغذهای شکایت آمیز بسیار بادارهٔ اختر رسیده است و بدین ملاحظه نمیتوان گفت همهٔ اینها بی اصل است خصوصا در باره سخت گیریهای مامورین انکلیس بتجار وسیاحان ایران که ازقبیل علما وسادات واردصفحات هندستان میشوند کاغذهای چندرسیده است . حال آنکه تاکنون حکومت ایران وایرانیان در بارهٔ تبعهٔ انکلیس ازقبیل سیاح وتاجر هرکس بهرمایه و پایه که وارد ایران میشوند نهایت احترام بعمل آورده شده لازمهٔ مهربانی ومهمانوازی اجرا میشود وتاحال هیچیك ازرعیت وتبعهٔ دولت مشارالیها که درممالك ایران سیاحت داشته اند ازرفتار مامورین واهالی ایران بوجهی شکوه وشکایت ننموده اند . امیدواریم که ازجانب اولیای دولت انکلیس بعض مامورین راکه مصدر حرکات ناکوار گردیده عدالت ومساوات رایکسونهاده اند دستور العمل مؤکد داده شود که در بارهٔ اهالیٔ یك خطهٔ وسیعه مانند هندوستان راکه رعیت دولت وودیعهٔ حضرت باری هستند ظلم واجحاف راروانداند وتبعه رااز متبوع رنجیده خاطرودلگیر ننمایند درحق مهمانان ومسافران نیز لازمهٔ مهمانوازی راکه ازخواص انسانیت است بعمل بیاورند .

در باب حرکات لشکری دولت روس درسمت آسیا میانی مسدر (اشمت بارتلت) نام از اعضای مجلس پارلمنت انکلستان ورقهٔ باخبار نامهٔ (سان جیمس) فرستاده درکازت مذکور درج شده بود ترجمه ورقهٔ مذکور بطور خلاصه ذیلا نکاشته میشود .

آقای منشی

چند روز پیشتر مقالهٔ راکه درباب حرکات لشکریٔ روس درسمت آسیای میانی روزنامهٔ (رپو پلیك فرانسی) نوشته بود درمجلس پارلمنت خوانده آرزو مند گردیدم که نظر دقت مجلس

پارلمنت‌را دراینباب جلب نمایم ولی از اظهار آرزوی خودممنوع گردیده نتوانستم دراین‌خصوص ازمجلس سئوالی بکنم بنابراین ازشماخواهش میکنم که‌این‌کاغذمرادر یك کوشهٔ روزنامهٔ‌خودتان درج نمایید ٠

ترقی دولت‌روس‌درسمت آسیای میانی اکنون بدرجهٔ بالا رسیده است ٠ روزنامهٔ (ر پو پلیك فرانسی) نیز از آغازکار تا کنون متانت‌پولیتیك وثبات‌قدم واستقامت عزم دولت روس‌را درسمت آسیای میانی تصدیق میکنند ٠ واقعا تاملکت هرات بضبط دولت روس نیامده است در باب هندوستان چندان مخاطراتی ملحوظ نیست ولی‌در صورتیکه پای اردوی‌روس بشهر مذکوررسید دقیقهٔ ازاجرای تحریکات فوت نخواهد نمودلهذا روزداخل شدن دولت روس بانجا شایسته‌این است که‌آغازووقوع اشکالات برای انکلستان‌انکاشته شود ٠

هرگاه مقداری از قشون انکلیس را در قند هار اقامت داده شده بود مخاطرات یورش روس بهرات واستیلای آنجا بکلی از میان برداشته میشد ودر صورت بودن قشون انکلیس‌در قندهارا گرهرات را استیلاهم میکرد بدون‌شبهه باز مدار کلی برای محفوظ ماندن هندوستان از مخاطرات بودی ٠ لکن بمجرد خالی شدن قند هار از عساکر انکلیس اردوی روس که پیوسته در آنصفحات در ترقی است بواسطهٔ ساخته‌شدن راههای آهن باطراف ریشه انداخته ایالت خراسان وسمت شمالیٔ ایران با قبائل ترکمان واهالیٔ افغانستان بکلی بوضع تبعیت دولت روس خواهد در آمد ٠ و بدین وسیله همهٔ قبائل ترکمان که شجیعترین اقوام آسیا است وازآنهابقدر یکصدو پنجاه‌هزارسوا رآراسته‌توان ترتیب داد بدولت روس واگذار شده تابع تغلب‌ونفوذ اوخواهد گردید ٠ علاوه براین قوت لشکریٔ روس‌که هیچیك از دولتهای اروپ اکنون قوت مقابلهٔ آنرا ندارد یکدرجه از افاغنه‌نیز قوت‌حاصل‌خواهد کرد٠چون دولت روس باقتضای پولیتیکی که در پیش دارد بتدریج (قزاقها) و (کیرکیزها) و (کرجیها) و (قفقازیها) را بزمرهٔ منتخبترین عساکر خود در آورده است بنابراین نمیتوان گفت‌که دولت مشار الیها افاغنه وترا که را بحال خود باز خواهد گذاشت ٠

نتیجهٔ اینگونه بی مبالاتی و پولیتیك سست در بار حاضر انکلستان که در حقیقت بمعنیٔ دعوت نمودن دولت روس تادر وازهٔ هندوستان است تاسه چهار سال‌دیگر ظاهر گردیده آنوقت مخاطرات بسیار بزرك ازهمکنارا معلوم خواهد گردید ٠ اکنون را ممکن است بجزئی اقدامات و جانفشانی جلواین مخاطرات گرفته شود ولی از بی مبالاتی هیئت در بار حاضر پس از چندی جلواین سیل پرآشوب بهیچ تدبیر گرفته نشده در آینده موجب تلف شدن هزاران هزار نفوس وخرج ملیونها پول خواهد شد ٠

ما (انکلیسها) علاوه براینکه همهٔ تجارت آسیارابدولت روس واگذارنمودیم همهٔ اقوام شجیعهٔ آسیارا نیز که واسطهٔ غالبیت اوتوانندشدبه تبعیت‌اوواگذاشتیم ٠ چنانکه درهنگام پیداشدن راه (دماغهٔ امید) زدراه (وندیك) معطل و پس ازاتمام قنال (سویش) راه (دماغهٔ‌امید) باطل گردیدهمچنین‌درصورت ختام راههای آهن درقطعهٔ آسیاکه اکنون دولت روس درنهایت اهتمام میسازد راه قنال سویش نیز بالمره‌متروك خواهد ماند ٠

شهرهای قندهار وهرات‌که درقطعهٔ‌آسیابرای مرکز بودن بامتعهٔ تجارتی‌مناسبترین شهرهااست دراندك زمانی بواسطهٔ ساخته‌شدن راههای آهن هریك بوضع وآبادی شهرهای بسیار بزرك‌ومعتنا خواهنددرآمد ٠

طائفهٔ (لیبرال)که‌ارکان‌هیئت در بارحاضر انکلستان وهواخواه آسایش هستند باقتضای پولیتیك خودشان خرج کردن پانصد هزارلیرارا برای دردست داشتن یك موقع‌عمده جایزومصلحت نمیدانندحال آنکه این پولیتیك برای آینده موجب مضرت زیادخواهدگردید ٠

تاکنون دولت روس بمسافت یکصد وچهل ودو (ورست) عملیات راه آهن رادر آنسامان انجام داده‌است و بدیهی است که‌بهمین‌واسطه‌بهمهٔ اشکالات غلبه خواهدنمود ٠

روسهابس ازختام‌عملیات راه آهن بقدر یکه درنظردارندمعلوم میشودنقطهٔ‌راکه اکنون‌اقامت دارند تجاوز خواهند نمود یانه آنوقت همکنان خواهندديدکه دولت روس بوعدهٔ‌خودکه‌درباب عدم‌تجاوزداده‌است‌وفامیکند یاخیر ٠ بدیهی‌است که‌آنوقت‌وعدوتعهد رایکسونهاده دلیل تجاوزرا آماده خواهدنمود ٠ آنوقت کسانیکه‌معتقدعده تجاوزروس هستندنمیدانم چه‌خواهندکفت ٠

چون‌روسهانسبت بسایر اقوام‌جنگجوورزم خواه هستندوتنها برای تحصیل یکقطعه نشان (سن جورج) بزحماتی‌که خارجا ـ وصلهٔ بشر است تحمل میورزند بنابراین هرگاه دولت روس بدین قرارکه امروز ترقی دارد تا مدت هفت وهشت سال دیگر برقرار و پایدار بماند احتمال کلی هست‌که دارای هشت ملیون لشکر باشد ٠ آنوقت فهمیده میشود که هندوستان از یورش وتسلط‌دولت‌روس‌محفوظ‌خواهدماندبانه ٠

(وقت)

طاهر

اعلان

﴿ غلبهٔ بزرك درعلم ﴾

﴿ دوای ناخوشی صرع ﴾

این علاج‌را (انتی اپیلپ تیکوم) یعنی دافع صرع نامیده میشود دوای مذکور درشهر برلین رسما معاینه شده ازجانب هیئت اطبایی که‌درعلم طب دارای شهرت فوق‌العاده میباشند تصدیق گردیده‌است که‌این‌علاج ناخوشیٔ (صرع) را بزودترین‌وجهی بالتمام‌خوب‌میکند٠ علاوه برآن‌سایر ناخوشیهایی‌راکه‌ازضعف اعصاب متولد میشود نافع است ٠ روزنامهای داخلی وخارجی نافع بودن این‌علاج‌را نوشته و بیماران‌را سپارش نمودند که‌این علاج‌را استعمال نمایند٠

علاج مذکور عبارت ازشش شیشه وقیمت آن‌بیست وپنج فرانك‌دارای‌تعرفهٔ‌استعمال‌آن‌است ٠ حسن تاثیر این علاج درتحت تامین گرفته شده است‌ولی اینقدر هست برای کسانیکه ناخوشیٔ مذکوربشدت‌عارض‌میشودلازم است که‌دوترتیب ازاین‌علاج‌استعمال نمایند ٠

خواهند کان این دوا در برلین درکوچهٔ (برکن‌آل) بدواخانهٔ عمومیٔ‌دوکتور (کیرشنر) شماره ٣٤ مراجعت‌نمایند ٠

Dr. Kirchner
Berlin NW. Brücken-Allee 34